

Hållbar byggnadsstrategi

Innehållsförteckning

Inledning och syfte.....	3
Miljömål.....	3
Publicering	5

Dokumenttyp Strategi	Dokumentnamn Hållbar byggnadsstrategi	Antagen 2023-03-15 § 38	Antagen av Kommunfullmäktige
Dokumentägare Samhällsbyggnadsnämnden	Dokumentansvarig Verksamhetschef fastighet och service	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ-MM-DD och ev. § X.	Giltighet Fem år från antagande
Dokumentinformation Strategi för hållbart byggande	Diarienummer SBN 2020/131	Uppföljning En gång per mandatperiod	
Ämnesområde Byggnadsprocessen		Intranät ☒	Hemsida ☒
Andra regelverk som omnämns Agenda 2030, Miljöprogram 2030 (KF 2016-02-24 § 34)			

Inledning och syfte

Genom att välja resurseffektiva byggprocesser och sunda material ska Vänersborgs kommun se till att minska sin miljö- och klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv. När vi bygger så skapar vi byggnader som är ändamålsenliga och trivsamma, samt bidrar till att skapa ett hållbart samhälle. Kommunen ska vara en föregångare när det kommer till hållbart byggande. Ekologiskt hållbara byggnadsmaterial är prioriterade, och en målsättning är att öka användandet av solenergi i Vänersborgs kommun. Vid val av inomhusmaterial ska det ske med beaktande av materialets påverkan på människor och miljö. Detta ska särskilt beaktas i miljöer där barn vistas.

Strategin är tydligt kopplad till de nationella miljömålen i Agenda 2030 antagna av regeringen. I förlängningen ska målen även kopplas till kommunens egna miljöprogram 2030. Fokus ligger på byggnadsprocessen och den ekologiska hållbarheten men även ta hänsyn till de andra hållbarhetsaspekterna; ekonomi och socialt.

Syftet med strategin är att i byggnadsprocessen öka fokus på att välja mer hållbara och klimatsmarta processer och material. Strategin avser att ligga till grund för såväl nybyggnad, ombyggnad, tillbyggnad samt renoveringar.

Miljömål

Miljömålen är en viktig del i förändringsarbetet mot ett mer klimatsmart och hållbart byggande. Miljömålen finns på flera olika nivåer; internationella, nationella, regionala och lokala. Vänersborgs kommun har liksom andra kommuner brutit ner regeringsbeslutade miljömål till ett eget miljöprogram.

Agenda 2030 innehåller 17 mål. Hållbarhetsstrategin syftar till att tydligt koppla Vänersborgs kommuns arbete till relevanta mål i Agenda 2030. Av de 17 målen berörs huvudsakligen mål nr:11 Hållbara städer och samhällen, mål nr:13 Bekämpa klimatförändringarna, mål nr:12 Hållbar konsumtion och produktion, samt mål nr:7 Hållbar energi för alla. Av de nationella miljö kvalitetsmålen knyter strategin speciellt an till God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan och Giffri miljö.

Miljöprogrammet är Vänersborgs kommuns tolkning av utvalda mål från Sveriges 16 nationella miljömål. Utöver det ska Vänersborgs kommun arbeta i linje med den nyligen antagna strategin för fossilfritt Vänersborg 2030. Detta mål ska speglas i Vänersborgs kommuns egna byggnadsprocesser.

Arbetsmiljö och inomhusklimat

Vänersborgs kommun ska vid utförandet av byggnadsprojekt aktivt arbeta för att ett hälsofrämjande inomhusklimat säkerställs och att en hög nivå av välbefinnande upplevs av dess brukare. Genom att vid byggprojekt göra aktiva materialval med inomhusklimatet i fokus så ska en bättre miljö uppnås. Vänersborgs kommun ska i stor utsträckning verka för att använda giftfria och organiska material som ytskikt. Hälsofrämjande material ska för en god hälsa och en bra livs- och arbetsmiljö alltid prioriteras.

Utbildning och visualisering

Vänersborgs kommun ska i sina byggprojekt påvisa en tydlig inriktning mot ett hållbart byggande genom att utforma byggnaderna så att medborgarna får förståelse och kunskap om hållbart byggande. Genom att visualisera och beskriva att vissa material och

---

utformningar medför ett mervärde så ska det i dialogen uppnås en högre kunskapsnivå avseende hållbart byggande.

Hållbar stadsbild

Vänersborgs kommun ska bidra till en hållbar stadsutveckling som omfattar hållbart byggande och hållbar planering av transporter, återvinning, återbruk, kemikaliehantering och offentliga platser såsom parker och torg. Vänersborgs kommun ska genom sina byggnationer främja en tilltalande och god arkitektur för att byggnader på sikt ska skapa ett mervärde i stadsbilden. Den arkitektoniska hållbarheten visar sig genom att en byggnad vid ett minskat behov från aktuell verksamhet inte nödvändigtvis rivs utan anpassas till ett nytt användningsområde. Genom detta genererar en god arkitektur att en hög lokalförsörjningseffektivisering uppnås.

Material och livscykel

Vänersborgs kommun ska i byggnadsprocessen aktivt göra materialval utifrån ett hållbart utnyttjande av naturresurserna i förhållande till konsumtion, produktion, men också materialets livscykel.

Vänersborgs kommun ska vid rivning, renovering ombyggnader eller likvärdiga åtgärder alltid ta i beaktande om det finns material eller byggnadsdelar som finns ett återbrukssyfte att spara.

Innovation & kravställande

Vänersborgs kommun ska ställa krav på klimatsmarta val i byggnadsprocessen som på sikt ska minska klimatförändringarna vid de byggnationer där det bedöms möjligt.

Vänersborgs kommun ska förespråka klimatsmarta val i privat exploatering; markanvisningar och exploateringsavtal.

Vänersborgs kommun ska vid upprättande av detaljplaner använda planbestämmelser som möjliggör att bygga klimatsmart.

Vänersborgs kommun ska vid projektering av ett projekt aktivt ta ställning till placering av byggnaden för att möjliggöra energieffektiva åtgärder avseende förnybar energi, så som solenergi.

Biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Vänersborgs kommun ska i byggprocessen genom byggnadstekniska lösningar eftersträva att bidra till ökad biologisk mångfald genom att skapa förutsättningar för naturliga ekosystemtjänster.

Närproducerade byggmaterial

Vänersborgs kommun ska alltid behandla möjligheten att nyttja närodlade material i byggnadsprocessen. Byggnationen ska i olika aspekter tillskapa hälsofrämjande miljöer som bidrar till samhällets hållbarhet i sin helhet.

Farliga ämnen och avfall

Vänersborgs kommun ska i sina byggnationer skapa trygga miljöer som också kan bidra till ett lärande för alla åldrar. Farliga ämnen ska minimeras och på sikt fasas ut ur byggnationsprocessen. I byggnadsprocessen ska Vänersborgs kommun arbeta aktivt för att minska mängden avfall i alla fraktioner. Vänersborgs kommun ska i byggnadsprocessen bidra till hållbara och trygga transportsätt i alla led.

Energi och klimatförändringar

Vänersborgs kommun ska i sina byggnader, vid nyproduktion, implementera förnybar energi där så är möjligt. Förnybar energi avser lokalproducerad energi, så som sol-, vind- eller vattenkraft, samt biobaserad fjärrvärme. Arbetet i processen ska verka för ett innovativt återbruk av material och produkter samt möjliggöra för hållbara transporter och resvanor i största möjliga mån.

Vid byggnationer ska det byggas, alternativt förberedas, för en laddinfrastruktur.

Byggnadsprocesser i Vänersborgs kommuns regi ska ta hänsyn till och på sikt vara motståndskraftiga för de ändrade förhållanden klimatförändringarna kan medföra.

Hållbara upphandlingar

Som upphandlande myndighet inom offentlig sektor har Vänersborgs kommun en viktig roll i att medverka till ett hållbart samhälle. Som upphandlande myndighet ska vi ställa krav inom våra upphandlingar för att bidra till att skapa långsiktigt hållbara investeringar, öka medvetenhet kring hållbarhetsfrågor och medverka till att uppnå kommunens miljömål.

Hållbara upphandlingar härleds, inom ramen för denna hållbara byggnadsstrategi, till tre områden:

- Ekonomiskt hållbara upphandlingar
- Socialt hållbara upphandlingar
- Ekologiskt hållbara upphandlingar

Vänersborgs kommun ska vid varje upphandling som relaterar till denna hållbara byggnadsstrategi, beakta de tre områdena för hållbara upphandlingar och i varje enskilt fall avgöra hur bästa resultat kan uppnås.

Publicering

Strategin ska publiceras på kommunens intranät samt hemsida